Juha Roppola 8.11.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 9.11.2021

HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Pyydettynä lausuntona valtion talousarvioksi vuodelle 2022 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Suomen talouden toipuminen koronaviruspandemiasta on ollut keväästä alkaen nopeaa ja talouskasvun odotetaan jatkuvan vahvana ensi vuoden alkupuolella. Tulisi kuitenkin muistaa, että verrattuna muuhun Eurooppaan kasvu ei kotimaassa ole erityisen ripeää. Vaikka taantuman jälkeinen kasvu kohentaa julkista taloutta tänä vuonna, julkisen talouden alijäämä pysyy suurena. Julkisen talouden tulot ja menot ovat edelleen rakenteellisesti epätasapainossa ja julkinen velkasuhde on jäämässä selvästi aiempaa korkeammalle tasolle.

Tästä syystä on erityisen ongelmallista, että talouden kestävää kasvua, uudistumista ja työllistymistä tukevat päätökset jäivät hallituksen budjettiriihessä tekemättä. Tilaisuus palauttaa talouspolitiikan uskottavuus jätettiin käyttämättä. Metsäteollisuus kantaakin huolta julkisen talouden raskaan velkaantumisen luomasta kasvavasta epävarmuudesta ja pitkän aikavälin teollisuuspoliittisen linjan puutteesta.

Jatkuva ja voimakas julkinen velkaantuminen heikentää yritysten toimintaympäristön ennustettavuutta, sillä se voi lisätä tulevaisuudessa verojen ja maksujen korotuspainetta. Hallituksen olisi pitänyt ottaa huomioon talouden nousukausi, hillitä velkaantumista ja toteuttaa aitoja rakenteellisia uudistuksia.

Tilanteessa olisikin tärkeää toteuttaa elpymis- ja palautumissuunnitelma mahdollisimman tehokkaasti. Metsäteollisuuden näkökulmasta on relevanttia sen vahva panostus vihreään siirtymään ja tämän kokonaisuuden sisällä potentiaalisesti esimerkiksi teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen. Metsäteollisuudelle on ollut niin ikään tärkeää, että paketti toteutettaisiin yrityslähtöisesti sekä teknologianeutraalisti. Näitä periaatteita tulee vahvistaa ja samalla jatkaa hankkeiden nopeaa käynnistämistä. Käytännön työssä tulee varmistaa hyvä tiedonkulku sekä yritysten tosiasialliset osallistumismahdollisuudet eri hankkeisiin. Suunnitelman vaikuttavuutta ja varsinaista hyötyä teollisuudelle on toistaiseksi liian varhaista arvioida. Myös muiden jäsenmaiden toimia tulee seurata, sillä elvytys voi luoda lisää kysyntää suomalaisille ratkaisuille. Samalla Euroopan tasolla on kuitenkin huolehdittava, ettei elvytys johda kilpailun vääristymiseen.

Juha Roppola 8.11.2021

Myönteisenä talousarvioesityksessä voidaan pitää osaavan työvoiman saatavuuteen esitettäviä parannuksia. Näitä ovat esimerkiksi korkeakoulujen lisäaloituspaikkojen rahoitus, ammatillisen koulutuksen opetushenkilökunnan lisärahoitus sekä ulkomaalaisten osaajien lupajärjestelyjen nopeuttaminen. Hallituksen päättämien toimien todellisia vaikutuksia työllisyyskehitykseen on kuitenkin hyvin vaikea arvioida. Julkista taloutta tervehdyttävien työllisyyspäätösten lykkääminen jälleen eteenpäin on iso pettymys. Tuntuvat kannusteet työntekoon, yritystoimintaan ja investointeihin jäivät budjettiriihessä heikoiksi.

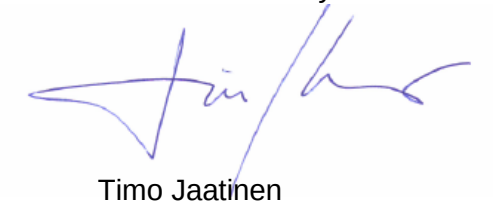
On lähtökohtaisesti hyvä, että uudistuvan teollisuuden strategian toimeenpanoa aiotaan edistää, mutta toistaiseksi hankkeen konkreettinen hyöty jää avoimeksi. Yleisesti ottaen hallituksen esityksestä puuttuu pitkän aikavälin teollisuuspoliittinen linja. Teollisuus tarvitsee vakaan ja pitkän aikavälin näkymän tulevaisuuteen, joka kannustaa investoimaan ja tukemaan kestävää kasvua. Pitäisikin sitoutua siihen, ettei teollisuuden kilpailukykyä ja Suomen houkuttelevuutta sijoituskohteena heikennetä.

Tämä tulee olla lähtökohta, jos jäteveroon tehdään muutoksia. Budjettiriihessä hallitus linjasi jäteveron veropohjan laajennuksesta vuoden 2023 alusta lukien, millä voi toteutuksesta riippuen olla metsäteollisuudelle sekä suoria että välillisiä kustannusvaikutuksia.

Hallitus myös päätti ongelmallisesti jatkaa fossiilisten polttoaineiden kansallisen päästökaupan valmistelua, vaikka Euroopan komissio on jo heinäkuussa 2021 antanut lainsäädäntöesityksen EU:n laajuisen tieliikenteen ja rakennusten päästökaupan perustamisesta. Metsäteollisuus on pitänyt tarkoituksenmukaisena keskeyttää kansallisen päästökaupan valmistelu, jotta Suomen voimavarat keskitetään neuvotteluihin jo annetusta EU-esityksestä.

Teollisuuden päästöjä hallitus haluaa vähentää vähähiilisyystiekarttojen toimeenpanon kautta. Hallituksen mukaan tiekarttojen toteuttaminen edellyttää vähähiilisiä investointeja tukevaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä. On tärkeää, että tiekarttojen sekä niiden osoittamien investointien ja ennakoitavuuden merkitys tunnustetaan. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että teollisuudenalojen ilmastotiekartat eivät toteudu itsestään vaan vaativat toteutuakseen niitä tukevia talouspoliittisia ja elinkeinopoliittisia ohjauskeinoja

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja